

Η ΤΡΑΓΙΚΗ ΝΕΟΤΗΣ ΤΟΥ ΙΤΑΛΟΥ ΚΑΙΣΑΡΟΣ

ΟΤΑΝ Ο ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ ΉΤΑΝ ΧΤΙΣΤΗΣ!..

'Ο νεαρός Μπενίτο έξιάριστος στην 'Ελβετία. 'Η ζωή του στη γαλλική πόλη 'Ανεμάς. 'Η φιλία του με τὸν κλειδαρά Μεζέβαν. Στην «πανσιόν», της κ. Γκρανζόν. Τὰ τραγούδια και τὰ δάνεια του Μπενίτο. 'Ο όλης της Λουσάνης, κλπ. κλπ.

ΙΑ ήμερα ὁ Μουσολίνι ἔξωμοιογήθηκε στὸ γνωστὸ Γάλλο συγγραφέα καὶ φίλελῆνης Μωρίς Μπενέτο:

— 'Ισως νὰ μὴ ήμουν σήμερα Κύριος τῆς Ρώμης, αὐτὰ τη νεότητά μου δὲν μὲ φιλοξενοῦσε ή Γαλλία, ἢ τόσο καλὴ πατρίδα τῶν ἔξοριστων.'

Κι' ἀλήθεια ὁ Μουσολίνι στὴ ληικία ἕωρασθηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ κτεψύγει ἀπένταρος καὶ πεινασμένος, πρώτα στὴ Λωζάνην κι' ὑπερά στὴν Γενεύη. Μᾶ καὶ στὴν Ελβετία ἥταν ἀνεπόμπιμος καὶ τότε ἀναγκάστηκε νὰ περάσῃ στὸ γαλλικὸ ξέδαφος. Ποὺ ἔμενε δῆμος; Πώς ἔζησε στὴ Γαλλία; Νά κάπι τοὺς δὲ ἐπιθυμούσαμε πάρα πολὺ νά τὸ μάθουμε.

Μισή ήμέρα, στὴν 'Ανεμάς μπήκα στὸ μαγαζὶ τοῦ πιὸ δημοφιλοῦ κλειδαρά, τοῦ ἀγαθὸ Μεζέβαν. 'Ο ἀνθρώπος αὐτὸς εἶνας ἄπο τοὺς πιὸ παλιούς καὶ τοὺς πιὸ καλούς τεχνής ἔκει κάτω στὰ γαλλοελβετικὰ σύνορα, κοντά στὴ Γενεύη.

Ο Μεζέβαν λοιπὸν, δὲ περίφημος κλειδαράς ἔχει ἔνα πάρασμα του ἀπὸ τὴν 'Ανεμάς.

— 'Εδῶ πέρα ἔγκατεσθηκα, μοῦ εἶπε, τὸ 1898. 'Υστερ' ἀπὸ ἔνα χρόνο γνώρισα τὸν Μπενίτο (Μουσολίνι). 'Ο Μπενίτο ἔγινε γρήγορα φίλος μου. 'Ηταν τότε δέκαστρα χρόνων: ἔνα ζέυπον καὶ τολμηρὸ παιδί. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶδα ἥταν κατάκυρως. Καὶ δὲν φρούσης καπέλλο, ὅρι γιατὶ ἀκολουθοῦσε τὴν μόδα καὶ τολμηρὸ παιδί. Τὴν πρώτη φορὰ ποὺ τὸν εἶδα ἥταν κατάκυρως. Καὶ δὲν φρούσης στήμερα, ἀλλὰ πάλούστατα γιατὶ δὲν εἶχε ἔφετα ν' ἄγοράσσει καπέλλο. 'Επὶ πλεον, δὲ Μπενίτο τότε οὐχεῖ μουστακί. 'Ένα μικρό, ωισφο καὶ γυαλιστερό μουστακί.

Πῶς τῶρα ὁ Μουσολίνι διάλεξε τὴν 'Ανεμάς γιὰ διαμονὴ τὸν χειμῶνα τοῦ 199;

Ἐίναι γνωστὴ ἡ ιστορία αὐτῆς τῆς ἔποχῆς. Τόσο στὴν 'Ελβετία δυο καὶ στὴν 'Ιταλία δὲν ἔπαιζαν μὲ τοὺς σοσιαλιστάς, οἱ διοιοὶ τότε ἥσαν ἐπικινδυνοί, γιατὶ ἀποτελοῦσαν τὴν ἀγάνακτην ἀντερέρα τῶν προσδιοίων κομμάτων. 'Ο νεαρὸς σοσιαλιστής λοιπὸν Μπενίτο Μουσολίνι ἔχωριστος ἀπὸ τὴν πατρίδα του ὡς ἔταναστα-ἰκό στολχὸν καὶ κατέψυγε ὅπως εἶπαμε, στὴν 'Ελβετία. 'Εκεὶ πέρα ὅμως, ἀντὶ νὰ καθῆση ἥσυχος, ὅρχισε νὰ κανὴ δαλεέεις μ' ἔπαναστατικὴ θέματα, πράγματα ποὺ ἀνάγκασκαν τὶς ἀρχές νὰ τοῦ ποῦν καθαρὰ καὶ ἔστερα διτὶ δὲν τὸ σηκωνεὶς δέρας τῆς 'Ελβετίας. Κι' ἔτσι ἔχωριστος καὶ ἀπὸ τὰ ἔλβετικά κανούνια, δὲ Μπενίτο ἀναγκάστηκε νὰ ζητῇσῃ ἀσύλο στὴν Γαλλικὴ πόλη 'Ανεμάς.

— Εκείνη τὴν ἔποχή, συνέχισε δὲ κλειδαρά Μεζέβαν, δὲ ὅτοις μοῦ ἔδωσε δλεῖς αὐτές τὶς πληροφορίες,—ήσουν ἔνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἔνθεμα μέλη τοῦ σοσιαλιστικοῦ ὄμβλου τῆς 'Ανεμάς. Μια ἡμέρα λοιπὸν μάθαιε διτὶ ἔνας νεαρός 'Ιταλός σοσιαλιστής δύναματος, περιπλάνιος ἀπένταρος καὶ διαστογές στὴν κοινότητα μαργαρίτας. Σπεύσαμε ἀμέως νὰ τὸν βροῦμε καὶ νὰ τὸν ψηφίσουμε. Τὰ σοσιαλιστικὰ καὶ ἐπαναστατικὰ κούμπατα τῆς Γενεύης καὶ τῆς Λωζάνης δὲν τοῦ ἔδιναν πειά κανένα βιθύρημα. 'Ο Μπενίτο ήταν ἀδύνατος, μαδόνος, δέρυστος, σὲ ἀξιοθήνητα χάλια. Θώ ἔλεγε κανεὶς πῶλη θά πειναίσῃ ἀπὸ τὴν πείνα. 'Εμεὶς τότε, δὲ ο σοσιαλιστας τῆς 'Ανεμάς, ψηφίσαμε γι' αὐτὸν τὸν μερικὴ βιθύρημα; τὸ γράμματε μέλος στὸν δημίλο μαργαρίτας καὶ τὸν περιποιηθήκαμε δυο μπορούσαμε καλύτερα. 'Ο Μπενίτο, ἀκούσαστος πάντα, ἔκανε ὑπέρ τὸν αὐτὸν λίγες ήμέρες μερικές διαλέξεις ποὺ δρέσσαν σ' οὐλούς τὸν δικούς μας. 'Επειτα, δὲ Μπενίτο βρήκε δουλειά στὴ γειτονικὴ πόλη Γκαγιάρ. Μᾶ ἡ χειρο-ακτικὴ αὐτὴ δουλειά ήταν βαρειά γιὰ τὸν ἀδύνατο Μπενίτο κι' ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ τὴν παρατήσῃ καὶ

νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν 'Ανεμάς.

Ἐγώ τότε τοῦ βρήκα μιὰ φτωχὴ καὶ καλὴ «πανσιόν» στὸ σπίτι τῆς κ. Γκρανζόν, ποὺ ἔχει πεθάνει τώρα, ἔδω καὶ δυό χρόνια. Ἐκεὶ πέρα δὲ Μπενίτο ἔπρωγε καὶ κοιμόταν μὲν μέραγκα τὸ μῆνα.

Ο νεαρὸς ἔχωριστος ἥταν ἥσυχος καὶ ταχικός ἀνθρωπος Τὴν ὥσιμεσση ὥρα κατέβαινε ἀπὸ τὸ δωμάτιο του ἢ γύρις ἀπὸ ἔξω μ' ἔνα μάτσος ἐφημερίδες, κι' ἔνα ἢ δυό βιβλία κάτω ἀπὸ τὴν ἀμασχάλη καὶ σὰν καλὸς οἰκότροφος; καθόδητα ἀνάμεσα στὴν κ. Γκρανζόν καὶ στὰ παιδιά της.

Κι' ὁ κλειδαράς τῆς 'Ανεμάς μὲ μιὰ ἐπιμονὴ ποὺ μοῦ ἔκανε ἐντύπωνα μ' ἔνας γάγγησης στὸ σπίτι τῆς κ. Γκρανζόν καὶ μοῦ ἔδειξε ἐπὶ δωμάτιο τοῦ Μπενίτο. Αὐτὸς τὸ δωμάτιο είνε κάταστρο καὶ γυμνὸ σάν κελλὶ μοναχοῦ. Τὸ βράδυ δὲ Μουσολίνι διάβαζε στὸ φῶς μικρῆς λάμπτας τοῦ πετρελαίου. 'Εκεὶ, σ' αὐτὸς τὸ δωμάτιο μελέτησε τὸν Γεώργιο Σορέλ καὶ τὴν «Μοναδολογία» τοῦ Λάιμπιντς. 'Εκεὶ διάβασε γιὰ πρώτη φορά καὶ τὸν «Αιμίλιο» τοῦ Ρουσσώ.

— 'Ο Μπενίτο μια ἥμαρα, μοῦ εἶπε δὲ κλειδαρᾶς Μεζέβαν μοῦ ἔδειξε τὸν «Αιμίλιο». δόλχαρος καὶ μοῦ φώναξε: «—Μπάρμπα Μεζέβαν, διάβασα τοῦ Ρουσσώ! Μᾶ τὴν ἀλήθεια ἥταν μεγάλο κεφάλι! Σπουδαῖος ἀνθρωπος! Μὴ ξεχάσῃς νὰ διαβάσῃς τοῦ Ρουσσώ!..»

Ο νεαρὸς Μουσολίνι διάστησε στὸν 'Ανεμάς δὲν ἥταν κανένας ἐπικίνδυνος ἐπαναστάτης. Τὸν ἀγαπούσαν δὲν ὅτιοι οἱ Γάλλοι φίλοι του. Μὰ μὴ νομίσετε πῶς ἔμοιαζε καὶ μὲ κανέναν ἀπὸ ἔκεινους τοὺς «σοφόδες νέους» ποὺ σκύβουν δῆλη τὴν ἥμερα καὶ δὴλ τὴν υγήτη πάνω στὸ σπίτι της βιβλία. Καθὲ ἀλλά! 'Ο νεαρός Μπενίτο ἀγαπούσαν τὴν ζωὴν, τὴ δρᾶση τὴν κίνηση. 'Η συνέχης μελέτη τὸν πελάζει στὰ ιεῦρα. Κι' ὅταν χόρταινε πειά ἀπὸ τὸ διάβασμα, ἔκανε μακρυνοῦς περιπάτους στὴν ἔρχη ἢ πήγαινε στὸ ψεύρωμα. 'Επειτα, τὸν γάριζαν πάντα ἔνα καλό ψάφι, ἀφέται μεγαλεῖς, στὴ καλάθι του, ποὺ τὸ μαγεύειρε ώμορφα ἡ κ. Γκρανζόν.

Ο Μπενίτο ἐπὶ πάλεον ἀγαπούσε τὴν εύθυμια καὶ τὸ τραγούδι. Πολλές φορές πήγαινε τὸ βράδυ στὴν ταβέρνα τῆς κυράς Ριγκώ, ποὺ ἥταν δέκα γιλιμέτρων μακριά ἀπὸ τὴν 'Ανεμάς, δημιουργοῦσαν καλὸ ἄπτρο κρασί. Τὸ φαγητό του, δταν ἔτρωγε ἔξω, ἥταν πάντα φρούτα καὶ ντομάτες.

— Πολλές φορές, συνέχισε δὲ κλειδαρᾶς τῆς 'Ανεμάς, δὲ Μπενίτο ἥταν πάνταρος. Θυμᾶμαι διτὶ τὸν ἔδανεισα διαδικούσα τρίλαχρυση ἐλκοσόφραγκα. 'Ο Μπενίτο τότε κατενθουσιασμένος μοῦ τραγουδούσε διάφορες «ἄριες» μὲ γλαυκά καὶ μεταλλικὴ φωνὴ, χωρὶς κανένα «φάλτσο».

— 'Έχω ἀνάγκη ἀπὸ χαρᾶ, ἀπὸ κίνησι...» μοῦ ἔλεγε καθέ τοσὸς δὲ Μπενίτο. «—Οταν ἔμουν πασίδι, γύριζα τὶς περισσότερες φορές στὸ σπίτι με τὸ κεφάλι στασαμένο. Μᾶ ηδερα καὶ νὰ ἀκδοκοῦμαι σκληρά. Γι' αὐτὸς μὲ φοβότουσαν δῆλα τὰ παίδια καὶ γιὰ νὰ μοῦ στάσουσαν τὸ κεφάλι, μοῦ ἔστησαν «παγάνα». 'Ετειτα, μημουν μὰ τὴν ἀλήθη ασωτίας διαβόλους! 'Αφάνιζα κυριολεκτικά τὰ πειθόδιλια κι' ὅταν μὲ κυνηγούσιν γιὰ νὰ μὲ πιστώνων ἔπαιρναν τὰ βουιά καὶ χανόμουν ἀπὸ τὸ σιτίον διόλκληρες...»

Ἐκείνο ποὺ χαρακτήριζε τὸν νεαρὸ Μπενίτο ἥταν τὸ πείσμα του Δὲν ὄπωσε ποτέ, σὲ τίποιες! Γιοῦ δρέσεις νὰ λέη δητὶ οταν δημοδιδάσκαλος στὸ Κουαλτιέρι, πήραν ἔξοριστη στὴν 'Ελβετία. Εδωσε τὸ ζῆτης θέμα στοὺς μαθητὰς του, γιὰ τὴν τελευταῖα ους σχολικὴ ἔκθεση: «Οσοι εἶπι μένουν, θά τις φάσσουν!»

— Ο κλειδαρᾶς τῆς 'Ανεμάς κατόπιν μοῦ εἶπε γνώρισε καὶ τὸν δημιούρος τοῦ Μεζέβαν, μοῦ οίλιν ποὺ τὸν είχαν βοηθήσει λίγο καρό πρὶν στὴν Λωζάνη καὶ μίλησε πολλὲς φορές γι' αὐτὸν μὲ τὴν περιφήμη σοσιαλιστας Μπαλαμπάνοβα.

— 'Ο Μπενίτο, μοῦ εἶπε ἡ Μπαλαμπάνοβιχ, συνέχισε δὲ Μεζέβαν, μοῦ κίνησε τὴν προσοχὴ ἀπὸ τὴν πώλητη στηγάνη μὲ τὸ ώχρο καὶ ἀδύνατο πρόσωπο του ποὺ ἔδειχνε έναν ἀνθρωπο πεινασμένο. Τὰ μάτια

· Ο Μουσολίνι
· Σειτσού Ιταλικής έφημερίδος

